

KHALIL GIBRAN

Sablo
ed
Spumo

KHALIL GIBRAN

*Sablo
ed
Spumo*

Tradukita da PARTAKA

Barcelona, marto 2024

Sablo ed Spumo

Khalil Gibran (1883-1931)

Original titulo: *Sand and Foam* (1926)

Verko en Ido (Idolinguo)

© Partaka

Barcelona (Katalunia)

Omna yuri rezervita.

Sablo ed Spumo

Me sempre esas vaganta sur ica plaji
inter sablo ed spumo.
La mareo efacos la traci de mea pedi
e la vento difuzos la spumo.
Ma la maro e la plajo
duros por sempre.

* * *

Certen-die me prenis manuedo de nebulo
e, lor apertar la manuo, aye!, la nebulo
divenabis vermo.
Me klozis ed apertis itere mea manuo:
Surprizo!, ibe esis ucelo.
Me klozis ed apertis ancor-foye mea manuo
e, sur la palmo, esis viro,
qua, stacanta e kun trista mieno, regardis me.
Me klozis itere la manuo e, lor apertar ol,
esis nur la nebulo.
Ma me audis kansono havanta ne-expresebla dolceso.

* * *

Ankore hierē me pensis esar
nulo altra kam vacilanta partikulo sen ritmo
en la sfero di la vivo.
Nun me savas, ke me esas la sfero,
e la tota vivo palpitas
en ritmoza fragmenti che mea sino.

* * *

Kande li vekas, li dicas a me:
“Tu e la mondumo, ube tu habitas,
esas nura sabluno
che la senlimita plajo di senlimita maro.”
E me dicas a li en mea sonjo:
“Me esas la senlimita maro, ed omna mondumi
esas nulo altra kam sabluni di mea plajo.”

* * *

Nur un-foye me restis tacanta;
to esis pos ke viro questionis me:
“Qua tu esas?”

* * *

L'unesma penso da Deo esis anjelo.

Homo esis Lua unesma parolo.

Ni esis kreuri vaganta ed anxioza dum un milion de yari,
ante ke l' maro e la brizo dil bosko grantis a ni la paroli.

Qualen ni povos expresar tal ancestri, qui esas en via fundo,
per la soni nura di nia recenta hiero?

* * *

La Sfinxo parolis nur un-foye per dicar: "Dezerto es sabluno,
e sabluno es dezerto; nun ni tacez!"

Me audis to, quon la Sfinxo dicis, ma me ne intelektis.

* * *

Un-foye me fixe regardis la vizajo di muliero:
sur ol me vidis reflektita omna elua filii ne ja naskinta.

E muliero fixe regardis mea vizajo e konocis omna
mea ancestri, ja mortinta ante ke el venis en la mondo.

* * *

Me povus pardevelopar me ipsa nun, ma qualen,
se me ne divenas planeto populizita da enti inteligenta?

Ka to ne esas la skopo ed emo dil tota homaro?

* * *

Perlo esas templo, quan la doloro konstruktas
cirkum sabluno.

Qua deziro konstruktis nia korpo,
e cirkum qua sabluni?

* * *

Kande Deo lansis me quale stono adsur ica marveloza lago,
me perturbis olua surfaco per ne-kontebla cirkli.

Tamen, kande me atingis olua profunda lito,
me restis en perfekta quieteso.

* * *

Vi donez a me silenco: per ol me defios la nokto.

* * *

Me havis duesma nasko, kande mea anmo e mea korpo
ameskis l'una l'altra e mariajeskis.

* * *

Olim me konoceskis viro havanta tro subtil audo-kapableso,
ma lu esis muta. Lu perdabis sua lango en batalio-agro.

Nun me ja savas quanta bataliin lu experiencis
ante ke l' granda silenco atingis lu. Me joyas pri lua morto.

La mondo ne esas sat granda por pover kontenar ni amba.

* * *

Dum multa tempo, me jadis enterigita sub la polvo di Egiptia, en silenco, sen konciar la sezoni e la dii.

Pose, kande l' suno vivigis me, me staceskis e marcheskis anrive di Nilo, kantante dumjorne e revante dumnokte.

Ma nun la Suno persequas me per mil pedi, por ke me jacez itere sub la polvo di Egiptia.

Tamen, icon vi audez: ne mem la suno, qua unionis mea elementi, povas dispecigar li.

Me ankore stacas, mea pazado esas ferma, e me duras marchar anrive di Nilo.

* * *

Memorajo esas maniero di renkontro.

* * *

Oblivio esas formo di libereso.

* * *

Ni mezuras la tempo per la movo di ne-kontebla suni; e li mezuras ol per mashineti, quin li portas en sua poshi.

Do, vi dicez a me: qualen ni povos ula-foye interrenkontrar sama-loke e sama-kloke?

* * *

La Spaco ne esas spaco inter Tero e Suno
por ta qua regardas tra l' fenestri di Lakto-Voyo.

* * *

La homaro esas lumo-fluvio,
qua fluas de extereso til eterneseso.

* * *

Ka la spiriti, qui habitas en la spaco,
ne envidias la homala doloro?

* * *

Survoye al santa urbo, me renkontris plusa pilgrimanto
quan me questionis: "Kad ica es la voyo al santa urbo?"

E la pilgrimanto respondis a me: "Sequez me, e tu atingos ol
pos un jorno ed un nokto."

E me sequis lu. E ni marchis dum multa nokti e jorni,
ma, tandem, ni atingis la santa urbo.

E to quo maxim multe men astonis esis, ke l' pilgrimanto
iraceskis kontre me pro ke me egaris la voyo.

* * *

Mea Deo: igez me divenar kaptajo da leono
ante ke leporo divenos mea viktimo.

* * *

Auroro povas atingesar nur tra nokto-voyo.

* * *

Mea domo dicas a me: “Ne livez me, nam tua pasinto habitas en me.”

E la voyo dicas a me: “Venez e sequez me, nam me esas tua futuro.”

E me dicas a li amba: “Me havas nek pasinto, nek futuro. Se me restos hike, en mea chambro esos la deziro departar; se me foriros, en mea departo esos la deziro restar. Nur amo e morto chanjas omno.”

* * *

Qualen ne fidar al vivo-yusteso? La sonji de ti, qui dormas sur plumo-lito, ne esas plu bela kam la sonji de ti, qui dormas sur harda tero.

* * *

Quale stranja! Dezirar certena plezuri esas parto di mea doloro.

* * *

Me sep-foye desprizabas mea anmo:

L'unesma, kande me vidis ol esar obediema e terala, kande ol mustis lansar su adsupre.

La duesma, kande me vidis ol klaudikar koram klaudikanto.

La triesma, kande ol povis selektar inter lo difikulta e lo facila, ed ol selektis lo facila.

La quaresma, kande ol eroris e konsolacesis lor saveskar, ke anke altri erorabis.

La kinesma, kande ol suportis desfortunaji pro febleso, ed ol atribuis sua patienteso a forteso.

La sisesma, kande ol desprizis la ledeso di vizajo, ed ol ne komprenis, ke olca esis nulo altra kam un de olua propra maskili.

E la sepesma, kande ol intonis laudo-kantiko e konsideris lo vertuo.

* * *

Me ignoras la vereso absoluta. Ma me esas humila en mea ignoro, ed en to trovesas mea honoro e mea rekompensio.

* * *

Inter to, quon homo imaginas, e to, quon lu atingas, esas spaco, quan nur lua anxio povas trairar.

* * *

La paradizo es atingebla, dop ta pordo, en apuda chambro; ma
me perdabas la klefo.

Forsan me nur egarabas ol.

* * *

Tu esas blinda, me surda-muta: ni interligez nia manui,
e ni interkomprenuz!

* * *

La importanceso di homo ne trovasas en lua atingi,
sed en to, quon lu anxias atingar.

* * *

Kelka homi esas quale inko, altra homi quale papero.
Se ne esus pro la nigreso di kelki, kelki de ni esus muta.
Se ne esus pro la blankeso di kelki, kelki de ni esus blinda.

* * *

Vi atencez bone, e me donos a vi voco.

* * *

Nia inteligenteso es sponjo, e nia kordio es torento.
Ka ne es stranja, ke multi preferas absorbar kam fluar?

* * *

Kande vi anxias pri ne-dicebla benediki, kande vi pensas sen savar la motivo, lore, vi advere kreskas kun to quo kreskas, e vi elevas vi a via supera ego.

* * *

Kande ulu ebrieskas per viziono, lu pensas ke lua vana expresuro es la vino ipsa.

* * *

Vi drinkas vino por ebrieskar, e me drinkas ol por ke ol desebrigez me de ta altra vino...

* * *

Kande mea kupo es vakua, me rezignas; tamen, kande ol es mi-vakua, me regretas ke ol ne es plena.

* * *

La verajo di tua kunhomo ne trovas en to, quon lu revelas a tu, sed en to, quon lu ne povas revelar a tu.

Konseque, se tu volas komprenar lu, ne askoltez to, quon lu dicas, sed to, quon lu tacas.

* * *

Duimo de omno, quon me dicas, ne havas senco,
ma me agas tale, por ke l'altra duimo sukcesez atingar tu.

* * *

Humuro-senso es la proporciono-senso.

* * *

Mea solitaireso naskis, kande homi laudis mea agnoskita
defekti e kondamnis mea celita vertui.

* * *

Kande la vivo ne trovas kantisto, qua kantas ad olua kordio,
olta produktas filozofa, qua expresas olua mento.

* * *

Oportas konocar veraji sempre, ma dicar li nur kelka-foye.

* * *

Che ni, lo reala tacas. Multe parolas to, quon ni aquiras.

* * *

La voco dil vivo che me ne povas atingar la orelo dil vivo
che tu; ma ni parolez, e tale ni ne sentos, ke ni esas tante sola.

* * *

Kande du mulieri parlas, nulon eli dicas; kande parlas
muliero, el revelas la tota vivo.

* * *

Forsan la voco dil rani es plu intensa kam olta dil bovo,
ma rani ne povas plugar l'agro, nek movar la roto dil lago;
e per feli di rani on anke ne povas facar shui.

* * *

Nur la muta homi envidias sharlatano.

* * *

Se la vintro dicus: "En mea kordio es la printempo",
eska tu kredus ol?

* * *

Singla semino esas deziro.

* * *

Se tu advere desklozus tua okuli e regardus,
tu vidus tua imajo en omna imaji.

E se tu advere desklozus tua oreli ed audus,
tu audus tua propra voco en omna voci.

* * *

Verajo bezonas du homi por eser deskovrita:
unu por dicer ol, ed altru por komprener ol.

* * *

Quankam super nia kapo rotacas l'ondaro del paroli,
en nia maxim profunda sino sempre regnas silenco.

* * *

Multa doktrini esas quale kristalo di fenestro:
ni vidas la verajo tra ol, ma ol separas ni del verajo.

* * *

Ni ludez nun ye celo-trovo. Se tu celas tu en mea kordio,
me trovos tu tre facile. Tamen, se tu celas tu dop tua kuraso,
me serchos tu vane.

* * *

Muliero povas celar sua vizajo dop subrido.

* * *

Nobla es la vundita kordio, qua kantas gaya kansono,
kande lu trovesas kun joyema kordii!

* * *

Qua' sucesos komprenar muliero, o deskriptar la genio,
o deskovrar la misterio dil silenco? Viro qua, pos vekir de bela
sonjo, juus serena-mente sua dejuneto.

* * *

Me marchos kun ti qui marchas. Me ne volas restar
stacanta e senmova por kontemplar la procesiono.

* * *

Tu debas ulo plusa kam oro a ta, qua servas tu; pagez a lu
per parto di tua kordio, o per tua servi.

* * *

No, vivar ne vanesabas; ka "li" ne konstruktabas turmi
per nia osti?

* * *

Ni esez nek limitizita, nek amiki dil mikra fragmento. La spirito dil poeto e la kaudo dil skorpiono elevesas glorioze del sama sulo.

* * *

Omna drako parturas un Santa Georgio, qua mustas ocidar lu.

* * *

Singla arboro esas poemo, quan la tero skriptas che la spaco. Ni hakas arbori e transformas li a papero por skribar ibe nia interna vakueso.

* * *

Se tu volas skriptar, tu mustas posedar sajeso, arto e fantazio en tua kordio: la sajeso pri l' muziko dil vorti, l' arto celar l'artifico per la simpleso, e la magio amar tua lekteri.

* * *

Esas homi qui trempas la plumo en nia veini ed en nia kordio. Ton li nomizas "inspiresar".

* * *

Se arboro skriptus sua memoraji, li poke diferus
del historio di kompleta raso.

* * *

Se me povus selektar inter la kapableso skriptar poemo e
l'extazo dil poemo nul-tempe skriptita, me selektus l'extazo,
qua es plu bona poezio.

Tu e mea vicini konvinkesas, ke me sempre selektas lo
minim preciza.

* * *

Poezio ne esas preciza opiniono, sed kanto qua spricas ek
apertita vunduro, o de boko subridanta.

* * *

Paroli ne evas. Tu devas dicar li o skribar li, dum konciar ke
li ne evas.

* * *

Poeto esas rejo destronizita qua, dum sidar inter la ruinaji
di sua palaco, probas obtenar imajo di ta cindri.

* * *

Poezio esas verko del joyo, del doloro, del marvelo;
kun kelka signo del dicionario.

* * *

Poeto trovos nul-tempe la fonto dil kanti di sua propra
kordio.

* * *

Olim me dicis a poeto: “Kande tu mortos, ni saveskos
quanten tu valoras”.

E lu respondis a me: “Yes, la morto es la granda deskovrero.
Se kande me mortos, tu advere saveskos quanten me valoras,
to esos pro ke me havabos en mea kordio plua poezio kam an
mea lango e, che mea deziro, plua kam atingebla da me”.

* * *

Intonez la kanto dil beleso, quankam tu solesez meze dil
dezerto, e tu havos publiko por tua kansono.

* * *

Poezio esas sajeso qua ravisas la kordio.
Sajeso esas poezio qua kantas en la spirito.
Se ni povus ravisar la kordio dil homo,
e sam-tempe kantar en lua spirito,
ca-kaze ni vivus ye l'ombro di Deo.

* * *

Inspireso sempre kantos; ol explikos nul-tempe.

* * *

Freque ni kantas lul-kanti a nia kindi, por pover
dormar ni ipsa.

* * *

Omna nia paroli esas nulo altra kam krumi, qui falas
del festino dil inteligenteso.

* * *

Pensar: yen la maxim granda obstaklo di poezio.

* * *

Maxim granda poeto esas ta, qua intonas nia silenci.

* * *

Qualen tu kantos? Tua boko plenigesas per manjajo.
Qualen tu levos tua manuo por benedikar? Ol plenigesas
per oro.

* * *

On asertas ke l' naktigalo vundas sua pektoro per dorno,
kande lu intonas sua amor-melodio.
Ma ni omna agas lo sama. Qualen, se ne, ni povus kantar?
La genio es nulo altra kam la ritmoza palpitado dil kardelo
en la komenco di lenta printempo.

* * *

Ne mem la maxim efemera spiriti eskapas la korpala bezoni.

* * *

Fola homo ne esas min muzikero kam tu e me,
ma l'instrumento, quan lu pleas, desakordas.

* * *

La kansono, qua silencoze suflas en la kordio di matro,
es olta qua kantas an la labii di elua filio.

* * *

Nul pura deziro restos ne-satisfacita.

* * *

Me nevre konkordas kun mea altra ego. Inter lu e me,
en ta spaco inter ni amba, semblas trovesar lo vera.

* * *

Tua altra ego sempre kompatas tu. Tamen, lor agar tale,
lu kreskas en la kompatato, yen pro quo omno esas okea.

* * *

La kombato inter anmo e korpo nur eventas en la spirito di
ti, qui havas anmo dormetiganta e korpo desakordanta.

* * *

Kande tu atingos la burjono dil vivo, tu vidos beleso
omna-loke, mem che l'okuli qui blindesas pri beleso.

* * *

Ni vivas nur por deskovrar la beleso. Lo cetera esas nur
un formo dil vartado.

* * *

Seminizez, e tu havos floro. Elevez tua revo til la cielo,
ed ol donos a tu ento amata.

* * *

La dio kande tu naskis, mortis la demono. Do, tu ne mustas
vizitar l'inferno por saveskar qualen esas anjelo.

* * *

Multa mulieri pruntas la kordio di viro, ma nur poka mulieri
sucasas pri posedar ol.

* * *

Se tu volas posedar, tu ne darfas postular.

* * *

Kande viro tushas manuo di muliero, li amba tushas
la kordio dil eterneso.

* * *

Amoro es la velo pozita inter ti, qui amoras l'una l'altra.

* * *

Omna viro amoras du mulieri: ta quan sua imaginado
kreabas, e ta ne ja naskinta.

* * *

Viri, qui ne kapablesas pardonar a mulieri elui mikra
defekti, nul-tempe konocos elui granda vertui.

* * *

Amoro sen rinovigo singla-dia transformesas a rutino
e konseque a sklaveso.

* * *

Kunamoranti, plu kam interembracar, embracas to, quo
esas inter li.

* * *

Amoro e dubito intersimpatiiis nul-tempe.

* * *

Amo, lumozza vorto quan lumozza manuo skribas
sur lumozza pagino.

* * *

Amikeso esas sempre delicioza responsiveso,
ma nevre oportuneso.

* * *

Se tu ne komprenas tua amiko en irga cirkonstanco,
tu nevre komprenos lu.

* * *

Tua maxim bela veston txis altru. Tua maxim saporoza
repasto esas olta, quan tu juas, antable di altru.

Tua maxim prizata lito esas olta dil domo di altra homo.

Do, dicez a me: Qualen tu povas separar tua eso interna del
ceteri?

* * *

Tua mento e mea kordio nur interkonkordos, kande tua
mento oblivios la nombri, e kande mea kordio cesos vivar
meze dil nebulo.

* * *

Tu e me nul-tempe sucesos interkomprenar, ecepte se ni
reduktos la linguo a nur sepo de paroli.

* * *

Se ol ne ruptesas, qualen mea kordio povos apertesar?

* * *

Tua veraĵo povas revelesar nur per granda tristeso
o granda gayeso.

E se tu revelos tua veraĵo, tu dansos sub la suno
o tranos tua kruco.

* * *

Se la naturo askoltus omno, quon ni dicas pri nia joyo, nula
fluvio mortus an la maro, e nula vintro lasus pasar la printempo.

E se la naturo askoltus omno, quon ni dicas pri sparar,
quantin de ni respirus it aero?

* * *

Se tu donas tua dorso al suno, tu vidos nur tua ombro.

* * *

Tu esas libera sub la suno-lumo, e libera sub la nokto-stelo.
E libera, kande esas nek suno, nek luno, nek steli. E anke
libera, kande tu klozas tua okuli ad omno existanta.

Tamen, tu esas sklavo di ta, quan tu amoras, pro to ke tu
lun amoras.

E tu esas sklavo di ta, qua tun amoras, pro to ke tu permisas
amoresar.

* * *

Che l' pordo dil templo, ni omna esas mendikeri, e ni
recevas nia parto del richeso dil rejo, kande ica eniras ed
ekiras la templo.

Tamen, ni envidias l'uni l'altri, e to es un del manieri abasar
la rejo.

* * *

Pos ke tu saciabas tua hungro, tu ne plus darfas manjar.
L'altra duimo dil pano apartenas ad altru, ed oportas gardar
pan-peceto por gasto ne-expektita.

* * *

Se ne esus gastu, la domi esus tombi.

* * *

Volfo, qua su sentis grand-anma, dicis a kompatinda mutono: “Ka tu volus honorizar mea domo per tua prezenteso?”

E la mutono respondis: “Esus granda honoro vizitar tua domo, se ne esus pro tua stomako.”

* * *

Me haltigis mea gasto che l’ solio di mea domo, e me dicis a lu: “No, ne netigez tua pedi lor enirar, sed lor ekirar.”

* * *

Jenerozeso ne esas, ke tu donez a me to, quon me bezonas plu kam tu, sed ke tu donez a me to, quon tu bezonas plu kam me.

* * *

Vi esas advere karitatoza, kande vi donas e kande, pluse, vi ne turnas la vizajo por ne vidar la timideso di ta, qua recevas.

* * *

La difero inter la maxim richa homo e la maxim pobra esas nur un dio de hungro ed un horo de dursto.

* * *

Ni pruntas ofte de nia morgo por pagar debajo de nia hiero.

* * *

Anke me vizitesas da demoni ed anjeli, ma me desaparigas li tre facile.

Se anjelo, me intonas anciena pregajo, e l'anjelo su tedas.

Se demono, me men incitas ad anciena peko, e lu foriras.

* * *

Tamen, ol ne esas mala karcer-kamero; ma to quon me ne prizas esas la muro, qua separas mea celulo de olta dil apuda enkarcerigito.

Irga-kaze, me demandos nulo del karcerestro, nek del konstruktisto dil karcerero.

* * *

Ti qui donas a tu vipero, kande tu demandas fisho, forsan havas nulo plusa por donar kam viperi. E ta-kaze, to esas jenerozeso de lia parto.

* * *

Kelka-foye trompo vinkas, ma ol sempre finas per suicido.

* * *

Ta qua povas pozar sua fingro sur to, quo separas lo bona de lo mala, povas advere tushar la vesto di Deo.

* * *

Se tua kordio esas volkano, qualen tu esperas, ke floreti naskos en tua manui?

* * *

Quante stranja formo di komplezo a me ipsa! Kelka-foye, me necesas e trompesas, ma me ridas de ti qui kredas, ke me ne koncias necesas e trompesar.

* * *

Quon me povas dicar pri la persekutanto, qua fingas esar la persekutato?

* * *

Permisez a ta, qua netigas sua sordida manui per tua vesto, ke lu forportez ita vesto. Forsan, lu bezonos ol ula-foye; e tu, tote certe, ne.

* * *

Qual domajo, ke moneto-kambiisti ne povas esar bona gardenisti!

* * *

Voluntez ne disimular tua defekti kongenital per tua vertui aqurita. Me amas plue tua defekti: li esas quala le mea.

* * *

Quanta-foye me atribuis a me ipsa krimini di altri, por ne montrar me superior al kriminozo, qua esas apud me!

* * *

Mem la maskili dil vivo maskas plu profunda misterio.

* * *

Tu povos judikar tua kunhomi nur kande tu konocos tu ipsa. Dicz nun: qua' de ni es kulpoza, e qua' senkulpa?

* * *

Vere yusta homo esas ta, qua sentas sur su la duimo del kulpi facita da tu.

* * *

Nur du violacas la legi homal: la folo e la geniozo; li amba esas tre proxim la kordio di Deo.

* * *

Nur kande ulu tun persequas, tu rapidesas.

* * *

Deo mea: me ne havas enemiki, ma, se me mustas havar li, agez ke lia forteso esez simil ad olta mea, por ke triumfez nur lo vera.

* * *

Tu esos bon amiko di tua nuna enemiko, ma, por ke to eventez, vi amba mustos vartar til kande vi mortabos.

* * *

Povas eventar, ke homo su-ocidez por defensar su ipsa.

* * *

Multa tempo ante nun, vivis homo qua krucagesis, pro ke lu tro multe amis, e pro ke lu esis tro digna amesar.

Nu, quankam lo yena semblos a vi stranja, hiere me renkontris lu tri-foye.

Unesma-foye, lu esis demandanta de policisti ne enkarceriger putino.

Duesma-foye, lu esis drinkanta vino kun furtisto.

Triesma-foye, lu esis boxanta en kirko kontre kombati-organizero.

* * *

Se to quon on asertas pri lo bona e lo mala esus vera, mea vivo esus nulo plusa kam krimino-kateno.

* * *

Kompato esas nulo altra kam duimo di yusteso.

* * *

L'unika ne-yusto a me esas la fratulo di ta, a qua me esabas neyusta.

* * *

Se tu vidas, ke on portas homo aden karcero, dicez en tua internajo: “Forsan lu sucesos eskapar plu streta karcero.”

E se tu vidas ebria homo, dicez en tua kordio: “Forsan lu probas eskapar ulo min bela.”

* * *

Multa-foye me odiabas por defensar me ipsa; ma, se me esus forta, me ne uzabus armo tante shaminda.

* * *

Quante stupida esas ta, qua volas celar sua odio, qua videblesas che lua okuli e che l’ subrido di lua labii.

* * *

Me envidiesos od odiesos da ti, qui su sentas sub me.
Me envidiesis ed odiesis da nulu; do, me esas super nulu.
Me laudesos o blamesos da ti, qui su sentas super me.
Me laudesis e blamesis da nulu; do, me esas sub nulu.

* * *

Dicar a me “Me ne komprenas tu” es laudo, qua transiras mea kapableso, ed insulto quan tu ne meritas.

* * *

Quanten meskina me esas, kande la vivo donas a me oro, e me donas a tu arjento, dum kredar, pluse, esar jeneroza!

* * *

Kande tu atingos la kordio dil vivo, tu deskovros esar nek inferior al profeti, nek superior al kriminanti.

* * *

Quanten stranja es, ke tu kompatas ta, qua es lenta pede, e ne ta, qua es lenta spirite!

E quanten stranja es, ke tu kompatas blindo, e ne ta, qua havas blinda kordio!

* * *

Prudentesas, ke l' kriple ne ruptez sua gruchi che l' kapo di sua enemiko!

* * *

Quanten blinda esas ta, qua ofras a tu sua posho, e kredas povor prenar tua kordio!

* * *

La vivo esas procesiono. Por ta qua iras lenta-paze, ol esas tre rapida e fuganta; e por ta qua iras rapida-paze, ol esas tre lenta e anke fuganta.

* * *

Se existas to, quon uli nomizas peko, multi de ni pekas dum seque la traci de nia ancestri.

E multi altra de ni pekas, lor avancar, per tropostular de nia kindi.

Homo advere bona esas ta, qua unigas kun ti omna, quin on konsideras esar mala.

* * *

Ni omna esas inkluziti en ula karcero; ma esas uli, qui havas fenestri en sua celuli; altri havas nulo.

* * *

Quala stranjajo! Ni defensas plu vigoroze nia erori kam nia yuri.

* * *

Se ni omna dicus laute nia peki, ni ridus pro nia manko di originaleso.

E se ni omna dicus laute nia vertui, ni ridus sama-motive.

* * *

Homo superesas la legi homal til kande lu kriminas kontre ta konvencioni.

Pos ta krimino, lu superesas nulu e subesas nulu.

* * *

La governo esas konvenciono inter tu e me. E tu e me eroras ofte.

* * *

Krimino esas, sive distinta nomo dil neceseso, sive aspekto dil maladeso.

* * *

Kad esas plu granda peko kam esar sempre koncianta la peki dil ceteri?

* * *

Se ulu mokas tu, kompletez lu! Tamen, se tu mokas altru, forsan tu nevre pardonos tu ipsa.

Se ulu vundas tu, tu povas pardonar lu. Tamen, se tu vundas ulu, tu sempre mustos memorar lo.

Me advere dicas a tu, ke l' ceteri esas tua maxim sentiva ego, a qua on donabas altra korpi.

* * *

Quanten ne-prudenta tu esas, se tu demandas ke li flugez per tua ali, kande tu esas ne-kapabla donar a li ne mem un plumo!

* * *

Olim, homo sideskis an mea tablo, manjis ek mea pano e drinkis ek mea vino; e lor departo, lu men mokis.

Pose, ta homo retrovenis e demandis de me pano e vino, ma me refuzis lu.

Lore, l'anjeli esis ti qui men mokis.

* * *

Odio esas mortintajo. Kad esas ulu inter vi, qua prizus esar tombo?

* * *

La honoro dil asasininto konsistas ek ne esar l'asasininto.

* * *

La tribuno dil homaro trovesas en lua tacanta kordio, nevre en lua babilanta mento.

* * *

Li kredas ke me folesas, pro ke me ne vendas mea deo po oro.
E me kredas ke li folesas, pro ke li pensas, ke mea dii havas
preco.

* * *

Li pozas avan ni sua trezori ek oro ed arjento, ek ivo ed ek
ebeno; e ni pozas avan li nia kordio e nia spirito.
E li ankore kredas, ke li esas la hosti e ni la gastu.

* * *

Qua' esas plu kompatinda kam la homo, qua transformas sua
revi ad oro ed arjento?

* * *

Ni omna iras acensanta vers la somito dil deziro di nia kordio.
Se, dum ke tu acensas, tua vicino furtas tua sako, e tale lu adjuntas
pezo a sua kargajo, tu mustas komparar lu.

Nam l'acensado esos plu difikulta por lua korpo, e la kargajo
plulongigos lua voyo.

E se tu, kun plu lejera kargajo, vidas ke l' furterio fatigeskas, e
ke lua karno febleskas dum l'acensado, helpes lu: tale, lu marchos
plu rapide.

* * *

Tu darfas judikar nulu ultre tua savo pri ta homo. E quanten mikra es tua savo!

* * *

Me ne askoltus la vinkinto qua predikas al vinkiti.

* * *

Homo advere libera esas ta, qua suportas serena-mente la pezo di sua kateni.

* * *

Yen ke, mil yari ante nun, mea vicinulo dicis a me: “Me odias la vivo, pro ke ol plenigesas per doloro.”

Hiere, me vizitis la tombeyo, e me vidis la vivo dansar sur ilua tombo.

* * *

En la naturo, la luktado esas nulo altra kam la desordino serchanta l’ordino.

* * *

La soleso esas milda tempesto, qua subite ruptas e dispecigas omnia nia sika branchi, ma qua sendas nia vivanta radikoj a plu granda profundeso en la vivanta kordio dil vivanta tero.

* * *

Certen-foye, me parolis a rivereto pri l' maro, e la rivereto kredis, ke me exajeras.

Altra-foye, me parolis al maro pri l' rivereto, e la maro pensis, ke me esas difamantacho.

* * *

Ka ne semblas a vi kom streta l'opiniono, qua laudas la laboremeso di formiko plu kam la kantado di cikado?

* * *

Probable, la maxim alta vertuo en ica mondo es la maxim basa en l'altra.

* * *

Lo funda e lo alta serchas lo profunda, o lo alta, rekta-linee; nur lo vasta povas movar cirklo-maniere.

* * *

Se ne esus pro nia savo ponderar e mezurar, ni astoneskus
avan la lampiro, same kam avan la suno.

* * *

Ciencisto sen imaginado es quale buchisto havunta kulteli
senlama e balanco misequibrigita.

* * *

Quon on povas facar? Ne ni omna esas vejetaranti.

* * *

Se tu kantas, la hungranto tun audas per la stomako.

* * *

La morto ne pluproximesas al oldego kam al jus naskinto;
e la vivo anke ne.

* * *

Se tu mustas esar sincera, tu devas agar humane; kontree,
tacez, nam proxim hike esas mortanta homo.

* * *

Forsan funero che l' homi esas mariajo-festo che l'anjeli.

* * *

Obliviita realajo povas mortar e poslasar en sua testamento mil agi ed atingaji, por ke li spensesez po lua funero e po l'erektado di granda tombo.

* * *

Ni advere parlas nur por ni ipsa; to quo eventas esas ke, kelka-foye, ni parlas per voco lo suficante lauta, por ke l' ceteri povez audar ni.

* * *

Lo evidenta esas ulo, quo ne videblasas, til ke ulu expresas lo simpla-mente.

* * *

Se me ne havus en mea internajo la Lakto-Voyo, qualen me povabus vidar ol o konoceskar ol?

* * *

Se me ne esas fizikisto inter la fizikisti, nulu kredos ke me esas astronomo.

* * *

Forsan la definuro di maro, segun skalio, esus perlo.
E la definuro di tempo, segun karbo, esus diamanto.

* * *

Famo esas pasion-ombro, qua su levas vers la lumo.

* * *

Radiko esas floro, qua desprizas afektaco.

* * *

Preter beleso esas nek religio, nek cienco.

* * *

Omna granda homi, quin me konoceskis, esis mikra pri
ulo; e precize ta mikreso impedís li divenur ne-aktiva, o fola, o
suocidur.

* * *

Homo advere granda esas ta, qua volas esar mastro di nulu, e
ke nulu esez lua mastro.

* * *

Quankam, malada de aroganteso, me asasinas kriminozi e profeti, me ne kredos pro to, ke l' homo esas mediokra.

* * *

Tolerar es amar.

* * *

Vermi sempre retrovenos; ka ne semblas a vi stranjajo, ke mem elefanti su sternas surtere por jacar?

* * *

Deskonkordo, forsan, es la maxim kurta disto inter du menti.

* * *

Me esas flamo e me esas sika busho, ed un parto di me kontenas l'altra.

* * *

Ni omna deziregas atingar la somito dil sakra monto; ma, eska ne esus plu kurta la voyo, se ni vidus, che l' pasinto, mapo e ne guidisto?

* * *

Sajeso cesas esar sajeso, kande ol es tro superba por plorar,
kande ol es tro grava por ridar, e kande ol trokontentesas pri su
ipsa por serchar la ceteri.

* * *

Se me parplenigus me per to omna, quon tu savas,
qua' spaco restus por to omna, quon tu ne savas?

* * *

Me lernabas tacar del parolemi; me lernabas toleremeso
del intelektozi, e benigneso del homi kordio-harda. Tamen, ho
ve!, me sentas nula gratitudo vers tala docisti.

* * *

Fanatiko esas surda oratoro.

* * *

La silenco di envidiozo plenigesas per bruisi.

* * *

Kande tu atingos la fino di to, quon tu deziras savar, tu atingabos
la komenco di to, quon tu deziras sentar.

* * *

Exajero esas veraĵo qua perdabas la mezuro.

* * *

Se tu savas vidar nur to, quon la lumo vidigas, ed audar to, quon la sono audigas, tu advere ne vidas, nek audas.

* * *

Fakto esas veraĵo sen sexuo.

* * *

On ne povas ridar ed esar kruel sam-tempe.

* * *

Ti, qui maxim proximeskas a mea kordio, esas reĵo sen reĵio, e povro qua ne savas demandar.

* * *

Diskreta ne-suceso esas multe plu nobla kam ne-modesta suceso.

* * *

Kavigez la tero e tu trovos trezoro, ma nur se tu kavigos kun la fido di plugisto.

* * *

Foxo, qua persequesis da plura chasisti e da trupo de dudek hundi, dicis: "Li certe men atingos e men ocidos. Ma quala stulti! A dudek foxi, sur dudek asni e persequata da dudek volfi, ne penvalorus, ke on chasus ed ocidus homo."

* * *

Al legaro, quan la homi aceptabas, su submisas la mento, ma nule la spirito, qua habitas en ni.

* * *

Me esas vojagero e maristo: me deskovras, omna-die, nova kontinento en mea anmo.

* * *

Muliero esis klamanta: "Certege, ke ol esis yusta milito! Mea filio mortis en ol!"

* * *

Me dicis a la vivo: “Me prizus audar parlar a la morto.”

E la vivo, dum lautigar kelkete la voco, respondis: “Tu nun audas ol.”

* * *

Pos discernir omna misterii di la vivo, tu deziros la morto, nam la morto esas nulo altra kam un plusa misterio di la vivo.

* * *

Nasko e morto esas la maxim nobla expresuri dil audaco.

* * *

Amiko: tu e me esos stranjera a la vivo, ed stranjera l’una al altra, e singlu stranjera por su ipsa, til la dio kande tu parlos e me tun askoltos kredante, ke tua voco es mea voco. E til la dio kande, dum esar fronto avan fronto, me pensos esar avan spegulo.

* * *

On dicas a me: “Se tu konocus tu ipsa, tu konocus omna homi.”

E me dicas: “Nur kande me konocabos omna homi, me konocos me ipsa.”

* * *

Homo esas du homi: un de li vigilas en obskureso, e l'altra dormas en plena lumo.

* * *

Ermito esas ta, qua renuncas la mondo dil fragmenti, por pover juar la tota mondo, plena-mente e sen interrupto.

* * *

Inter la savoza universitatano e la poeto esas prato verdeskanta; se la savozo transiras ol, lu divenas vera sajo; se la poeto transiras ol, lu divenas profeto.

* * *

Hiere, che l' merkato, me vidis plura filozofi qui, portanta korbi sur sua kapo, esis klamanta: "Sajeso! On vendas sajeso!"
Kompatinda filozofi, qui mustas vendar sua kapo por pover nutrar sua kordio.

* * *

Filozofa dicis ad strado-balayisto: “Quanten me kompatas tu!
Quanten harda es tua laboro!”

E la balayisto dicis: “Danko. Ma, dicez a me: qua’ esas tua
laboro?”

E la filozofa respondis: “Me studias la mento dil homo, lua
agi, lua deziri.”

La balayisto duris balayar e, dum subridar, dicis: “Me anke
kompatas tu.”

* * *

Ta, qua askoltas veraĵo, ne inferioresas ta, qua dicas ol.

* * *

Nulu povas trasar la lineo qua separas lo bezonata de lo
superflua. Nur l’anĵeli, e l’anĵeli esas saja e reflektema
Posiblesas ke l’anĵeli esas nia vivi, vaganta tra la spaco.

* * *

Vera princo esas ta, qua trovas sua trono che l’kordio dil
dervisho.

* * *

Jenerozeso esas donar plu multe kam tu povas; e superbeso
esas prenar min multe kam tu bezonas.

* * *

Tu advere debas nulo ad irga homo. Tu debas omno ad omna homi.

* * *

Ti omna, qui vivis pasinta-tempe, vivas kun ni nun-tempe. Probable, nulu volus esar poke komplezema hosto.

* * *

Ta qua plu multe deziras, esas ta qua plu multe vivas.

* * *

On asertas, ke pluvaloras ucelo enmanue kam cento fluganta. E me dicas: Ucelo e plumaro fluganta pluvaloras kam cento enmanue.

Serchar ta fluganta plumaro es serchar la vivo per alizita pedi; plu bone dicita: ta serchado es la vivo ipsa.

* * *

En la vivo esas nur du elementi: beleso e vereso; beleso en la kordio dil amoranti; vereso en la brakii dil rurani.

* * *

La granda beleso men astonas, ma plu granda beleso men liberigas, mem de me ipsa.

* * *

Beleso brilegas plu multe en la kordio di ta, qua deziras, kam an l'okuli di ta, qua kontemplas ol.

* * *

Me admiras la homo, qua montras a me sua mento, e me laudas ta, qua revelas a me sua revi. Ma pro quo me sentas me kom timema, e mem kom kelke humiligita, koram ta, qua servas me?

* * *

Olima granda homi fiereskis lor servar la princaro.
Nun-tempe, por li esas honoro servar la povraro.

* * *

Anjeli ja savas, ke multa homi pragmatatal ganas sua pano per la sudoro dil fronto dil revero.

* * *

Kelka-foye esprito esas maskilo. Se tu deprenus olca del espritozo, tu vidus sub ol genio iritita o talento ludema.

* * *

La komprenanto atribuas a me la kapableso komprenar, e la tedanto kredas, ke me tedantesas. Li amba mustas esar certa.

* * *

Nur ti, qui havas sekretaji en sua kordio, povas divinar la sekretaji di nia kordio.

* * *

Ta qua kunpartigas tua plezuri, ma ne tua chagreni, perdos la klefo di un del sep pordi dil Paradizo.

* * *

Esas nirvano, komprenende, ed ol konsistas en duktar tua trupo al verda pastureyi, ed en portar tua filio al lito, ed en skriptar l'ultima verso di tua poemo.

* * *

Sat multa tempo ante sentar li, ni ja selektabas nia joyi e nia chagreni.

* * *

Muro inter du gardeni: nur to esas tristeso.

* * *

Kande tua tristeso o tua joyo grandeskos, la mondo mikreskos.

* * *

Deziro es la duimo dil vivo; indiferenteso es la duimo dil morto.

* * *

Lor chagreno, lo maxim bitra es la memorajo de joyi pasinta.

* * *

On dicas a me: "Tu mustas selektar inter la plezuri di ca mondo e la feliceso dil altra mondo."

E me dicas: "Me selektabas la plezuri di ca mondo e la feliceso dil altra mondo. Nam, en mea kordio, me certasas, ke l' Suprega Poeto skriptis nur un poemo havanta ritmo perfekta e rimo perfekta."

* * *

Fido esas oaziso en la kordio: ol nul-tempe atingesos dal savo-karavano.

* * *

Kande tu atingos lo maxim profunda di tu ipsa, tu deziros nur per dezirar; e tu hungros nur per la hungro ipsa; e lore, tu durstos de un plu granda dursto.

* * *

Se tu revelas al vento tua sekretaji, pro quo tu akuzas lu pri revelar lo al arbori?

* * *

La flori dil printempo esas la sonji dil vintro, qui naracesas dal anjeli dumdejune.

* * *

Mikra foxo dicis a nardo: "Regardez quante rapida me esas, kontre ke tu povas ne mem reptar, nek movar."

E la nardo respondis a lu: "Ho, nobla e rapida kurero: voluntez kureskar!"

* * *

Tortugi povas informar ni pri l' voyo plu kam lepori.

* * *

Esas stranja ke la enti, qui kareas kolono vertebral, havas plu harda kuraso!

* * *

Quante plu parolema, tante min inteligenta: apen existas difero inter oratoro ed aucion-parolero.

* * *

Tu dankez pro ne mustar vivar del famo di patro o del oro di onklo.

Ma tu predankez, maxim aparte, por ke nulu mustez vivar de tua famo o de tua oro.

* * *

Jongleron me prizas nur kande, lor probar sizar baloneto, lu falias.

* * *

Ta, qua envidias me, laudas me sen pria koncio.

* * *

Dum tre multa tempo, tu esis sonjo en la sonjo di tua matro; kande el vekis, el donis a tu la vivo.

* * *

La semino dil raso trovesis en la deziro di tua matro.

* * *

Mea patro e mea matro volis filio, e li donis a me la lumo.
E me volis patro e matro, e me parturis la nokto e la maro.

* * *

Kelka filii esas nia justifikii; altra filii esas nia remorsi.

* * *

Kande noktektos e anke tu obskuresos, repozez en tua lito ed aceptez obskuresar.

E kande jorneskos e tu duros obskuresar, staceskez e dicez al jorno: "Me ankore obskuresas."

Qualen stulta esas fingar rolo avan jorno ed avan nokto! Li amba mokus tu.

* * *

Monto, quan la nebulo envlopas, ne esas kolino; querko
sub la pluvo ne esas saliko ploranta.

* * *

Atencez paradoxo: lo funda e lo alta interproximesas plu
multe kam to, quo trovesas ye la mezo.

* * *

Kande me situis me opoze a tu quale klara spegulo, tu
regardis en mea internajo e vidis tua propra imajo.

Tu dicis: "Me amas tu."

Ma yen ke, advere, tu amis tu ipsa en me.

* * *

Se tu prijoyas amar tua kunhomi, amo cesas esar vertuo.

* * *

Amoro qua ne naskas kontinue, mortas kontinue.

* * *

Tu ne povas havar yuneso e, sam-tempe, prikonciar ol; nam
la yuneso troe okupesas per vivar por havar savo, e la savo troe
okupesas per serchar su ipsa por vivar.

* * *

Tu sideskis apud-fenestre por kontemplar la pasanti.

Forsan, adsinistre, tu vidos pasar monakino, ed addextre putino.

E forsan, pro tua naiveso, tu dicos: “Qualen nobla es elta, e qualen desnobla elca!”

Ma klozez tua okuli: probable, tu audos voco qua dicas en la spaco: “Elta serchas me per la pregado, elca per la doloro. E la spirito di amba mulieri havas la respekto di mea spirito.”

* * *

Singla cent yari, Jesu di Nazaret renkontresas kun la Jesu dil Kristani en gardeno inter la kolinaro di Libano. E li longe konversas; e sempre, Jesu di Nazaret adeas la Jesu dil Kristani dicante: “Amiko: me timas, ke ni nevre interkomprenos.”

* * *

Deo furnizez alimento a ti, qui esas ecesive richa.

* * *

Omna granda homo havas du kordii: un de li sangifas, l'altra pulsas kompateme.

* * *

Se ulu dicas ne-verajo, qua ne afektas tu, nek irgu altra, pro quo dicar, ke l' habiteyo di lua agi esas tro mikra por lua fantazio, e ke, dum serchar plu granda spaco, lu bezonas ekirar olta?

* * *

Dop omna pordo klozita esas misterio siglita per sep sigluri.

* * *

Varto e varto esas la hufi dil tempo-kavalo.

* * *

Ka tu savas ka lo difikulta esas nulo altra kam nova fenestro che l' parieto di tua domo qua abutas ad Oriento?

* * *

Tu povos obliviar la homo kun qua tu joyis, ma tu oblivios nul-tempe la homo kun qua tu ploris.

* * *

Che salo mustas trovesar ulo ecesive sakra, nam ol esas en nia lakrimi ed en la maro.

* * *

Pro sua jeneroza dursto, nia deo drinkos ni omna: same la ros-guto kam la lakrimo.

* * *

Tu esas nulo plusa kam peceto de tua giganta ento; boko qua serchas pano, blinda manuo qua tenas la kupo por boko durstanta.

* * *

Se tu elevus tu per plura metri super la raso, super tua lando e super tua ego, tu esus simil al dei.

* * *

Se me esus en tua loko, me ne vidus la defekti dil navo, kande esas refluxo.

Ol es ecelanta navo, nia kapitano es habila: lo unika, quo standas male, es nia stomako.

* * *

To, quon ni ambicias e pri quo ni ne ja sucesis, pluvaloras kam to pri quo ni ja sucesabas.

* * *

Sideskez sur nubo: tu vidos nek la limiti interlanda, nek la palisi qui separas farmo-domo de altra farmo-domo.

Desfortunoze, tu ne povas sideskar sur nubo!

* * *

Sep yarcenti ante nun, de profunda valo ekiris sep kolombi blanka, qui flugis vers la nivoza somito di monto. Un del sep homi, qui esis kontemplanta lia flugado, dicis: “Me vidas nigra makulo sur alo dil sepesma kolombo.”

Nun, la homi di ta valo parlas pri sep kolombi nigra, qui unfoye flugis vers la nivoza supraĵo dil monto.

* * *

En autuno, me rekoliis omna mea chagreni, e me enterigis li che mea gardeno.

E kande arivis la printempo, che mea gardeno kreskis bela flori diferanta del cetera flori.

E mea vicini advenis por admirar li e dicis a me: “Kande arivos l’autuno, dum la tempo dil semado, eska tu donos a ni semini di ca flori por nia gardeni?”

* * *

Esas advere trista, se me extensas vakua manuo al homi, e nulon me recevass; ma mem plu trista esas, se me extensas plena manuo al homi, e nulon li prenas.

* * *

Me ambicias eterneso, nam en ol me trovos la poemi, quin me nul-tempe skriptis, e la pikturi, quin me nul-tempe piktis.

* * *

Arto esas pazo qua iras del naturo al infinito.
Arto-verko esas nebulo taliita en imajo.

* * *

Mem la manui, qui facas dorno-kroni, esas plu bona kam la manui, qui facas nulo.

* * *

Nia maxim sakra lakrimi nul-tempe aparas sur nia labii.

* * *

Omna homo decendas de omna reji ed omna sklavi di omna epoki.

* * *

Se la preavulo di Jesu savabus to, quo en lu esis latentia, eska lu ne kompatabus su ipsa?

Ka la matro di Judas amis sua filio min multe kam Mariya amis Jesu?

* * *

Tri esas la mirakli pri nia Frato Jesu, quin nula libro naracas: l'unesma, ke il esis homo quale tu e quale me; la duesma, ke il havis humuro-senso; e la triesma, ke il konciis esar konquestero konquestita.

* * *

Krucagita tu esas en mea kordio; e la klovi, qui perforas tua manui, perforas la futero di mea kordio.

Morge, kande stranjero pasos preter ica Golgota, lu ne savos ke hike sangifis du homi.

Lu pensos, ke la sango esas de nur un homo.

* * *

Forsan vi audabas parlar pri la sakra monto.

Ol esas la maxim alta monto en ica mondo.

Se tu atingos olua somito, tu atraktesos da nur un deziro: decensar e vivar kun ti qui habitas en lo maxim celita dil valo.

Yen pro quo ol nomizesis sakra monto.

* * *

Per mea agi me devas liberigar singla parolo, quan me enkarcerigis dum l'expresado.

* * *

G L O S A R I O

- adear, adeo:** adiar, adio (Deo > adeo).
- developar:** developar (vorto-kompresuro).
- difikulta:** desfacila.
- dudek:** du-a-dek (vorto-kompresuro).
- envlopar:** envelopar (vorto-kompresuro).
- er:** dezinenco di volitiva infinitivo.
- eska:** ka (ol sempre enduktas direkta questiono).
- kindo:** infanto o puero (til 14 o 15 yari).
- mediokra:** pasabla, pasableta (pejorative).
- nevre:** nula-tempe.
- okea:** OK, korekta, en ordino.
- parlar:** parolar (vorto-kompresuro).
- putino:** putanino (puto, putulo, putino).
- qualeN:** sorto di N inversigal adverbale.
- quanteN:** sorto di N inversigal adverbale.
- subridar, subrido:** ridetar, rideto.
- ur:** dezinenco di kondicional infinitivo.

